

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, <https://www.finarbitr.cz>

Navrhovatel

Instituce

Intrum Czech, s.r.o.
IČO 272 21 971
Klimentská 1216/46
11000 Praha 1 - Nové Město

Zástupce

Mgr. Petr Němec
advokát a zapsaný mediátor
IČO 886 91 071

Zástupce

JUDr. Ervín Perthen, MBA
advokát
IČO 662 49 937

Č. j. FA/SR/SU/689/2018 - 17

Praha 8. 8. 2018

U s n e s e n í

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 6. 3. 2018 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci a vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve věci určení neplatnosti dohody o uznání dluhu se splátkovým kalendářem a zaplacení částky 132.454,64 Kč, takto:

Řízení se podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje.

Odůvodnění:

1. Předmět návrhu na zahájení řízení

Navrhovatel se domáhá, aby finanční arbitr rozhodl o tom, že „[d]ohoda o uznání dluhu č. [redacted] se splátkovým kalendářem ze dne 2. 2. 2013 sjednaná mezi navrhovatelkou a Institucí je neplatná“, a požaduje „vrácení bezdůvodného obohacení ve výši 132.454,64 Kč“.

Finanční arbitr při zkoumání podmínek řízení z předložených podkladů zjistil, že dne 9. 11. 2004 Navrhovatel uzavřel se společností GE Money Multiservis, a.s., IČO 49241150, se sídlem Bucharova 2641/14, 158 00 Praha 5 – Stodůlky (dále jen „Původní věřitel“) smlouvu o úvěru na úhradu kupní ceny vozidla č. [redacted], kterou se Původní věřitel zavázal poskytnout Navrhovateli úvěr ve výši 229.500,- Kč a Navrhovatel se naproti tomu zavázal takto poskytnuté prostředky vrátit a zaplatit úroky (dále jen „Smlouva o úvěru“).

Finanční arbitr dále zjistil, že rámcovou smlouvou o postoupení pohledávek Původní věřitel postoupil dne 13. 9. 2012 svou pohledávku ze Smlouvy o úvěru na Instituci a že následně dne 2. 2. 2013 Instituce a Navrhovatel uzavřeli dohodu o uznání dluhu č. [redacted] se splátkovým kalendářem, v níž Navrhovatel uznal svůj dluh ze Smlouvy o úvěru co do důvodu a výše a současně se Navrhovatel a Instituce dohodli, že Navrhovatel svůj dluh ze Smlouvy o úvěru uhradí ve splátkách s tím, že „*touto Dohodou se nemění splatnost původního závazku Dlužníka, pouze se jí upravují podmínky, za nichž nebude pohledávka Věřitele za Dlužníkem vymáhána v exekučním řízení*“ (dále jen „Dohoda o uznání dluhu a o splátkách“).

Finanční arbitr dále zjistil, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 2. 2. 2013 také rozhodčí smlouvu, ve které se mimo jiné dohodli, že veškeré jejich spory ohledně Dohody o uznání dluhu a o splátkách budou rozhodovány v rozhodčím řízení (dále jen „Rozhodčí smlouva“).

2. Zkoumání podmínek řízení

Kdykoliv v průběhu řízení je finanční arbitr povinen z moci úřední zkoumat, tedy nikoliv pouze na návrh jedné ze stran sporu, zda jsou splněny procesní podmínky řízení.

Návrh na zahájení řízení před finančním arbitrem je podle § 9 písm. d) zákona o finančním arbitrovi nepřipustný, jestliže ve věci samé již bylo rozhodnuto v rozhodčím řízení, nebo v téže věci probíhá rozhodčí řízení. Pokud finanční arbitr existenci takové překážky řízení zjistí, řízení podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastaví.

Aby překážka řízení před finančním arbitrem nastala, musí se rozhodčí řízení týkat jak stejného nároku nebo stavu, tak i týchž osob, jako řízení před finančním arbitrem. Pro určení totožnosti předmětu řízení je přitom nezbytné přesné vylíčení rozhodných skutečností, tedy údajů nezbytných k tomu, aby bylo jasné, o čem má být rozhodnuto. Pokud jsou skutkové okolnosti případu vylíčeny shodně jako nárok uplatněný v řízení před rozhodcem, půjde o stejný předmět řízení. Totožnost předmětu řízení je současně dána pouze v případě, že se právní důvod uplatňovaného nároku neopírá o jiné skutečnosti, než které tu byly v době původního řízení. K tomu finanční arbitr odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 21. 2. 2001, sp. zn. 22 Cdo 2545/99, podle kterého *„[o] stejnou věc se jedná tehdy, jde-li v novém řízení o tentýž nárok nebo stav, o němž již bylo pravomocně rozhodnuto, a týká-li se stejného předmětu řízení a těchže [týchž] osob. Totožnost předmětu řízení je dána, jestliže tentýž nárok nebo stav vymezený žalobním petitem vyplývá ze stejných skutkových tvrzení, jimiž byl uplatněn“*.

3. Zkoumání podmínek řízení v projednávaném sporu

K návrhu na zahájení řízení Navrhovatel přiložil kopii rozhodčího nálezu ■■■, rozhodce, se sídlem ■■■, zapsaného v seznamu rozhodců vedeném Ministerstvem spravedlnosti České republiky (dále jen „Rozhodce“), ze dne 2. 9. 2013, č. j. ■■■, kterým bylo Navrhovateli uloženo zaplatit Instituci její pohledávku z Dohody o uznání dluhu a o splátkách (dále jen „Rozhodčí nález“).

Z obsahu Rozhodčího nálezu finanční arbitr zjistil, že Rozhodce ve výroku I. rozhodl, že *„[ž]alovaný (rozuměj Navrhovatel) je povinen zaplatit žalobci (rozuměj Instituci) částku 158 472,58 Kč spolu se smluvní pokutou ve výši 0,15 % denně z této částky ode dne 17.5.2013 do zaplacení“*.

Ze shodného tvrzení stran sporu, tedy z tvrzení Navrhovatele, že *„2. 9. 2013 byl vydán rozhodčí nález... Aby navrhovatelka odvrátila hrozbu exekučního řízení, nadále tento dluh splácela, když k dnešnímu dni uhradila již 160.200 Kč, tedy původní dluh ve výši 27.745,36 Kč mnohonásobně přeplatila“*, a z tvrzení Instituce, že *„vydaný rozhodčí nález nebyl nikdy zrušen,... panuje překážka věci rozhodnuté, když věc již byla plně posouzena v rámci rozhodčího řízení“*, má finanční arbitr za prokázané, že Rozhodčí nález nebyl změněn nebo zrušen, a tedy že nabyl právní moci v roce 2013.

Finanční arbitr dále posuzoval, zda bylo Rozhodčím nálezem rozhodnuto o téže věci, jako má být rozhodováno v řízení před finančním arbitrem.

V řízení před finančním arbitrem se Navrhovatel domáhá určení neplatnosti Dohody o uznání dluhu a o splátkách, jakož i vrácení částky 132.454,64 Kč, kterou Navrhovatel uhradil Instituci na základě Dohody o uznání dluhu a o splátkách nad rámec nároku Instituce (160.200,- Kč - 27.745,36 Kč), když tvrdí, že Dohoda o uznání dluhu a o splátkách je neplatná pro rozpor s dobrými mravy a *„neplatná pro přičení se dobrým mravům je i Rozhodčí smlouva“*.

Naproti tomu z Rozhodčího nálezu finanční arbitr zjistil, že v řízení před Rozhodcem bylo rozhodnuto o přiznání peněžitého plnění z Dohody o uznání dluhu a o splátkách.

Jak v řízení před finančním arbitrem, tak i v řízení před Rozhodcem má být rozhodováno o existenci či neexistenci práva Instituce požadovat po Navrhovateli z titulu Dohody o uznání dluhu a o splátkách peněžité plnění v určité výši.

Finanční arbitr odkazuje na závěry Nejvyššího soudu České republiky v rozhodnutí ze dne 12. 12. 2001, sp. zn. 20 Cdo 2931/99, že „[p]ravomocný rozsudek o žalobě na plnění v sobě zahrnuje (ať už výslovně nebo mlčky) kladné nebo záporné řešení otázky (ne)existence práva nebo právního vztahu, a vytváří proto překážku věci pravomocně rozsouzené pro řízení o žalobě na určení, zda tu právo nebo právní vztah je nebo není, vychází-li ze stejného skutkového základu“.

Totožnost skutkového základu je pak dána tím, že mezi Navrhovatelem a Institucí vznikl, jako vyústění sporných skutečností souvisejících s povinností Navrhovatele zaplatit Instituci její pohledávku z Dohody o uznání dluhu a o splátkách, spor ohledně existence a obsahu práva Instituce požadovat po Navrhovateli určitou peněžitou částku.

Stejně tak není v tomto případě pochyb o tom, že v rozhodčím řízení předcházejícím vydání Rozhodčího nálezu a v řízení před finančním arbitrem je dána totožnost účastníků, když v řízení před Rozhodcem vystupuje na straně žalobce Instituce a na straně žalovaného Navrhovatel. Finanční arbitr odkazuje na závěry Nejvyššího soudu České republiky v rozhodnutí ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. 23 Cdo 104/2014, že „[n]ení samo o sobě významné, mají-li stejné osoby v novém řízení rozdílné procesní postavení (např. vystupovala-li osoba v původním řízení jako žalobce a v novém řízení jako žalovaný). Tentýž předmět řízení je dán tehdy, jestliže tentýž nárok nebo stav vymezený žalobním petititem vyplývá ze stejných skutkových tvrzení, jimiž byl uplatněn (ze stejného skutku)“.

Přes shora uvedené finanční arbitr posoudil platnost Rozhodčí smlouvy, protože řízení před finančním arbitrem nebrání zahájené rozhodčí řízení vedené na základě neplatné rozhodčí smlouvy, neboť v takovém případě rozhodce nemá pravomoc vést rozhodčí řízení ani ve věci rozhodnout a rozhodčí nález je tak považován za nicotný (viz závěry Nejvyššího soudu České republiky v usnesení ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 31 Cdo 958/2012).

Finanční arbitr posuzoval platnost Rozhodčí smlouvy nejprve s ohledem na § 3 odst. 5 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, ve znění účinném ke dni uzavření Dohody o uznání dluhu a o splátkách (dále jen „zákon o rozhodčím řízení“), podle kterého rozhodčí doložka uzavřená pro řešení sporů ze spotřebitelských smluv musí obsahovat také pravdivé, přesné a úplné informace o „a) rozhodci nebo o tom, že rozhoduje stálý rozhodčí soud, b) způsobu zahájení a formě vedení rozhodčího řízení, c) odměně rozhodce a předpokládaných druzích nákladů, které mohou spotřebiteli v rozhodčím řízení vzniknout a o pravidlech pro jejich přiznání, d) místu konání rozhodčího řízení, e) způsobu doručení rozhodčího nálezu spotřebiteli a f) tom, že pravomocný rozhodčí nález je vykonatelný“.

Finanční arbitr zjistil, že informace o rozhodci a o způsobu jeho určení podle § 3 odst. 5 písm. a) zákona o rozhodčím řízení si strany sporu sjednaly v čl. III. odst. 3.1. ve spojení s čl. III. odst. 3.3. Rozhodčí smlouvy, když tato ujednání v souladu se zákonem o rozhodčím řízení obsahují konkrétní a úplný výčet deseti rozhodců, ze kterého žalobce postupem podle čl. III. odst. 3.1. zvolí rozhodce příslušného k rozhodnutí sporu tak, že „mu doručí žalobu“.

Podle Rozhodčího nálezu bylo jemu předcházející rozhodčí řízení zahájeno „návrhem na zahájení rozhodčího řízení ze dne 19.6.2013 doručeným nadepsanému rozhodci dne 19.6.2013“.

Z Rozhodčího nálezu, jehož obsah nezpochybňuje ani jedna ze stran sporu, tak finanční arbitr zjistil, že Instituce zvolila Rozhodce v souladu s čl. III. odst. 3.1. ve spojení s čl. III.

odst. 3.3. Rozhodčí smlouvy tím způsobem, že mu dne 19. 6. 2013 doručila návrh na zahájení rozhodčího řízení.

Finanční arbitr tak nezjistil, že by Rozhodce nebyl zvolen postupem sjednaným v Rozhodčí smlouvě, a neměl proto pravomoc spor mezi Navrhovatelem a Institucí z Dohody o uznání dluhu a o splátkách rozhodnout.

Finanční arbitr zjistil, že Rozhodčí smlouva obsahuje v čl. III. odst. 3.2. informaci o způsobu zahájení rozhodčího řízení podle § 3 odst. 5 písm. b) zákona o rozhodčím řízení. V čl. III. odst. 3.3. ve spojení s čl. III. odst. 3.5 Rozhodčí smlouvy jsou obsaženy informace o odměně rozhodce a nákladech, které stranám sporu mohou vzniknout v průběhu rozhodčího řízení. Čl. III. odst. 3.3. Rozhodčí smlouvy obsahuje i ujednání o místě konání rozhodčího řízení. Čl. V. odst. 5.1. Rozhodčí smlouvy řeší doručování v rozhodčím řízení a čl. III. odst. 3.7. a 3.8. Rozhodčí smlouvy pojednává o otázce nabytí právní moci a vykonatelnosti rozhodčího nálezu.

Podle čl. III. odst. 3.6. Rozhodčí smlouvy platí, že lhůta k vyjádření se k návrhu na zahájení rozhodčího řízení činí 30 dnů od doručení písemnosti. Strany si současně sjednaly, že pokud se strana sporu k výzvě rozhodce nevyjádří, má se za to, že uznává nárok, který je proti ní uplatňován. Jedná se tedy o důsledky odpovídající kvalifikované výzvě podle § 114b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“).

Čl. V. odst. 5.4. Rozhodčí smlouvy zakotvuje přiměřené použití občanského soudního řádu a čl. V. odst. 5.2. odkazuje na hmotné právo rozhodné pro spor, včetně práva na ochranu spotřebitele, které Navrhovateli zaručuje ochranu, kterou mu poskytují ustanovení právního řádu o ochraně spotřebitele (k tomu srovnej rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2164/10).

Finanční arbitr tedy nezjistil, že by Rozhodčí smlouva neobsahovala informace podle § 3 odst. 5 zákona o rozhodčím řízení, nebo že by obsahovaly ujednání, která v rozporu s požadavkem přiměřenosti znamenají významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran k újmě spotřebitele, resp. Navrhovatele.

Navrhovatel však namítá, že řízení před finančním arbitrem nebrání „*překážka věci rozhodnuté, když rozhodčí nález byl vydán rozhodcem, který k tomu neměl pravomoc, tedy rozhodčí nález je nicotný*“.

Navrhovatel argumentuje, že Rozhodčí smlouva je neplatná, když tato neplatnost vyplývá z neplatnosti Dohody o uznání dluhu a o splátkách, a odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu České republiky ze dne 26. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 199/11, a ze dne 11. 12. 2014, sp. zn. III. ÚS 4084/12, a na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. 10. 2017, sp. zn. 20 Cdo 2897/2017, s tím, že v nich tyto soudy konstatovaly, že pokud je pro rozpor s dobrými mravy neplatná smlouva o úvěru, do níž je vtělena rozhodčí doložka, pak je neplatná i rozhodčí doložka. Navrhovatel má za to, že stejný závěr lze uplatnit i na Rozhodčí smlouvu, která je uzavřena vedle Dohody o uznání dluhu a o splátkách.

Dále Navrhovatel namítá, že Rozhodčí smlouva „*je v rozporu s dobrými mravy, když do ní Instituce zcela vědomě začlenila osoby rozhodců, které vybírala jen a pouze ona, navrhovatelka nemohla jejich výběr jakkoliv ovlivnit a především nemohlas tušit, že osoby zde uvedené jsou na Instituci ekonomicky závislé*“, a odkazuje na rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 12. 9. 2017, č. j. 83 Co 18/2017-63, a rozhodnutí Okresního soudu v Prachaticích ze dne 8. 11. 2017, sp. zn. 8 EXE 1038/2013.

Navrhovatel argumentuje, že Instituce uváděla Rozhodce v rozhodčích smlouvách „*po dobu několika let a rozhodl pro ni spory v řádu tisíců*“ a že ekonomickou závislost Rozhodce na „*sesterské společnosti Instituce* (rozuměj na společnosti PROFI CREDIT Czech, a.s.,

IČO 61860069, se sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1 – Nové Město, dále jen „společnost PROFI CREDIT“)“ konstatoval Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, ve svém rozhodnutí ze dne 31. 8. 2011, č. j. 38 ICm 178/2010. Navrhovatel dále argumentuje, že Rozhodce „*musel mít z rozhodcovské činnosti nemalé příjmy, a to v řádu stovek tisíc měsíčně*“, a odkazuje na rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, č. j. 27 Co 281/2017-104, s tím, že podle zjištění tohoto soudu Rozhodce „*vydával rozhodčí nálezy v přibližné rychlosti 200 rozhodčích nálezů měsíčně, a to jen ve prospěch společnosti PROFI CREDIT Czech, a.s.*“. Současně Navrhovatel argumentuje i rozhodnutím Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 6. 2018, č. j. 64 Co 165/2018-154, s tím, že soud v něm dospěl k závěru o ekonomické závislosti ■ na společnosti PROFI CREDIT.

Navrhovatel tvrdí, že z opakovaného rozhodování Rozhodce ve sporech, v nichž na jedné straně vystupuje Instituce, vyplývá neplatnost Rozhodčí smlouvy přesto, že Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí ze dne 23. 1. 2018, sp. zn. 20 Cdo 4022/2017, dovedil, že pouhé opakování osoby rozhodce v rozhodčích smlouvách uzavíraným toutéž osobou nevede k vyloučení osoby rozhodce z projednávání sporu. Navrhovatel v této věci argumentuje rozhodnutím Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 3. 5. 2018, č. j. 22 Co 95/2018-139, s tím, že v něm tento soud reaguje na uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky, které „*vypořádává a poukazuje na jeho chyby a i přes jeho existenci dochází k neplatnosti rozhodčí smlouvy... Krajský soud pak jasně došel k ekonomické závislosti pana ■ (rozuměj Rozhodce), o které musela oprávněná (sesterská společnost Instituce) při sjednávání smlouvy vědět. Je tak na Instituci, aby prokázala, že rozhodce ■ byl majetný a že měl v rozhodné době velké příjmy, vedle kterých byly příjmy v řádu stovek tisíc od Instituce a její sesterské společnosti zanedbatelné*“.

Navrhovatel odkazuje i na rozhodnutí Okresního soudu ve Vsetíně, pobočka ve Valašském Meziříčí, ze dne 14. 6. 2018, č. j. 15 EXE 556/2012-113, Okresního soudu v Třebíči ze dne 28. 6. 2018, č. j. 15 EXE 608/2014-80, Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 22. 6. 2018, č. j. 6 EXE 126/2013-152, Okresního soudu v Prachaticích ze dne 8. 11. 2017, č. j. 8 EXE 1038/2013-84, a Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 18. 9. 2017, č. j. 36 Co 29/2017-76, s tím, že tyto soudy „*exekuce ve věci Instituce zastavují, a to právě z důvodu nicotného rozhodčího nálezu*“.

Pokud jde o námitku Navrhovatele, že neplatnost Dohody o uznání dluhu a o splátkách způsobuje neplatnost Rozhodčí smlouvy, Ústavní soud České republiky se ve svých rozhodnutích ze dne 26. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 199/11, a ze dne 11. 12. 2014, sp. zn. III. ÚS 4084/12, zabýval skutkově odlišnými případy, když v řízení vedeném pod sp. zn. I. ÚS 199/11 zkoumal pravomoc rozhodce v situaci, kdy mezi účastníky rozhodčího řízení nebyla vůbec uzavřena rozhodčí smlouva, a v řízení vedeném pod sp. zn. III. ÚS 4084/12 zkoumal platnost rozhodčí doložky ve smyslu smluvního ujednání o pravomoci rozhodce zahrnutého přímo v úvěrové smlouvě, a tedy neřešil platnost samostatné rozhodčí smlouvy. Z uvedených rozhodnutí proto nelze neplatnost Rozhodčí smlouvy dovést. Na tomto závěru finančního arbitra přitom nezmění nic ani argument Navrhovatele rozhodnutím Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. 10. 2017, sp. zn. 20 Cdo 2897/2017, když ten v odkazovaném rozhodnutí konstatoval, že k vyslovení neplatnosti rozhodčí smlouvy sjednané v souvislosti s úvěrovou smlouvou, nepostačuje samotný rozpor obsahu úvěrové smlouvy s dobrými mravy, když „*[s]oučasně je nezbytné zohlednit i konkrétní okolnosti, za kterých byla úvěrová smlouva uzavírána*“. V rozhodnutí ze dne 23. 1. 2018, sp. zn. 20 Cdo 4022/2017, pak Nejvyšší soud České republiky tento závěr zopakoval, když konstatoval, že „*bez tvrzení dalších důležitých okolností, které by naznačovaly či poukazovaly na to, že proces sjednávání rozhodčí smlouvy se spotřebitelem, jakož i obsah samotné rozhodčí smlouvy, není v souladu s dobrými mravy, nelze automaticky shledat rozhodčí smlouvu neplatnou*“. Nejvyšší soud České republiky v tomto rozhodnutí upřesnil okolnosti, ze kterých lze dovést, že proces uzavírání rozhodčí smlouvy odporuje dobrým mravům, a to odkazem na své rozhodnutí ze dne 1. 3. 2016,

sp. zn. 26 Cdo 3631/2015, v němž řešil případ, kdy skupina osob, které jsou personálně propojené, vyhledala dovolatele, když „zjistila, že jsou proti němu vedeny drobné exekuce“ a „zneužila jeho jednoduchosti a důvěry“, když s ním uzavřela postupně několik „pro něj nevýhodných smluv“ s cílem prodat jeho nemovitost; na rozhodnutí Ústavního soudu České republiky ze dne 4. 6. 2014, sp. zn. IV. ÚS 3402/13, ve kterém byl řešen případ stěžovatelky, která s cílem získat 60.000,- Kč na úhradu svého dluhu uzavřela postupně s různými věřiteli několik smluv o půjčkách s krátkou dobou splatnosti, kdy se poslední takto uzavřenou smlouvou zavázala uhradit v krátké době částku „přesahující 2 000 000 Kč“, což v situaci, kdy pohledávka věřitele z poslední takto uzavřené smlouvy o půjčce byla zajištěna zajišťovacím převodem vlastnického práva k nemovitostem, bylo pro stěžovatelku likvidační; a na své rozhodnutí ze dne 1. 3. 2016, sp. zn. 26 Cdo 3631/2015, ve kterém označil za chybný postup odvolacího soudu, který se při posouzení platnosti rozhodčí smlouvy nezabýval námitkami dovolatele, že bezvýhradná akceptace návrhu rozhodčí smlouvy byla jediná možnost, jak mohl dovolatel získat půjčku/úvěr, a dovolateli tak byla rozhodčí smlouva „vnucena včetně jmen rozhodců, kteří jsou ekonomicky závislí na oprávněné“, když, jak Nejvyšší soud České republiky konstatoval, „[s]oudy v těchto situacích proto musejí pečlivě posuzovat, zda takové rozhodčí doložky nejsou neplatné pro jednání přičítající se dobrým mravům“.

Ze všech uvedených okolností však Navrhovatel v řízení namítá pouze ekonomickou závislost Rozhodce na Instituci, když tvrdí, že Rozhodce „se v rozhodčích smlouvách Instituce objevuje po dobu několika let a rozhodl pro ni spory v řádu tisíců...osoby uvedené v Rozhodčí smlouvě jako možní rozhodci jsou na Instituci ekonomicky závislé“. Neplatnost Rozhodčí smlouvy tudíž nelze dovodit ani z rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. 10. 2017, sp. zn. 20 Cdo 2897/2017, resp. z rozhodnutí téhož soudu ze dne 23. 1. 2018, sp. zn. 20 Cdo 4022/2017.

Pokud jde o Navrhovatelem namítanou ekonomickou závislost, ta může v určitých případech způsobit, že rozhodce nebude schopen rozhodovat jemu předložený spor nestranně a nezávisle (k tomu viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 9. 2014, č. j. 23 Cdo 3150/2012). Takovou ekonomickou závislostí se však rozumí bezprostřední a přímý vztah k účastníkovi řízení, např. v případě, kdy je rozhodce současně zaměstnancem účastníka řízení. Skutečnost, že rozhodci vzniká v případě rozhodování sporu nárok na odměnu, takovou ekonomickou závislost nezakládá. V opačném případě by mohly být z rozhodování sporů vyloučeny i stálé rozhodčí soudy, které zákon o rozhodčím řízení předpokládá v ustanovení § 2, když ujednání o příslušnosti těchto rozhodčích soudů mohou strany sporu vkládat do rozhodčích smluv opakovaně a dlouhodobě.

Nad to zákon o rozhodčím řízení výslovně připouští opakované rozhodování sporů téhož účastníka tímž rozhodcem i v případě sporů ze spotřebitelských smluv, když v ustanovení § 8 odst. 3 stanoví povinnost rozhodce předem informovat strany sporu o tom, „zda v posledních 3 letech vydal nebo se podílel na vydání rozhodčího nálezu nebo zda je rozhodcem v dosud neskončeném rozhodčím řízení ve sporu, jehož účastníkem byla či je některá ze stran“.

To ostatně potvrdil i Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí ze dne 23. 1. 2018, č. j. 20 Cdo 4022/2017, když konstatoval, že „[k] vyloučení konkrétní osoby rozhodce z projednávání a rozhodnutí o věci proto nemůže postačovat jen tvrzení, že je jednou ze stran rozhodčí smlouvy opakovaně, event. i dlouhodobě, jako možný rozhodce navrhován... Ostatně jistou 'opakovanost' osoby rozhodce zákon o rozhodčím řízení výslovně předpokládá – a nelze ji tudíž už proto považovat nejen za 'nemravnou', natožpak bezprostředně vedoucí k úspěšné námitce vyloučení rozhodce z rozhodování“.

Pokud jde o námitku Navrhovatele, že posledně uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky je chybné (Navrhovatel konkrétně namítá, že Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ve svém rozhodnutí ze dne 3. 5. 2018, č. j. 22 Co 95/2018-139, toto

rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky „*vypořádává a poukazuje na jeho chyby*“), Nejvyšší soud České republiky je (společně s Nejvyšším správním soudem České republiky) vrcholným článkem soudní soustavy a jako takový má vedle pravomoci přezkoumávat rozhodnutí nižších soudů v konkrétních věcech i pravomoc sjednocovat judikaturu nižších soudů (viz § 14 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích). Nejvyšší soud České republiky (senát) je přitom vázán svým dříve publikovaným názorem a chce-li se od něj odchýlit, nesmí rozhodnout sám, ale musí věc postoupit velkému senátu tohoto soudu (viz § 20 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích). Tato úprava koresponduje s principem rovnosti, předvídatelnosti soudního rozhodování a spravedlivého soudního řízení, která zaručuje, že skutkově totožné případy budou různými soudy posouzeny stejně.

Současně podle § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, platí, že dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu je přípustné proti každému takovému rozhodnutí, kterým řízení končí, „*jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak*“. Z uvedeného je zřejmé, že nižší soudy jsou materiálně vázány rozhodnutími Nejvyššího soudu České republiky, když jsou v souladu se shora uvedeným principem povinny respektovat sjednocující judikaturu Nejvyššího soudu České republiky uveřejněnou ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek bez ohledu na odlišná soudní rozhodnutí nižších soudů.

Nejvyšší soud České republiky se vyjádřil k možné neplatnosti rozhodčích smluv z důvodu ekonomické závislosti v nich sjednaného rozhodce nejen v rozhodnutí ze dne 23. 1. 2018, č. j. 20 Cdo 4022/2017, ale i v rozhodnutí ze dne 13. 2. 2018, sp. zn. 20 Cdo 5642/2017, a ze dne 21. 3. 2018, sp. zn. 20 Cdo 3324/2017, v nichž svůj závěr o tom, že opakované uvádění totožného rozhodce v rozhodčích smlouvách nezakládá jeho ekonomickou závislost, potvrdil. Ohledně ekonomické závislosti rozhodce tak existuje ustálená rozhodovací praxe Nejvyššího soudu České republiky, kterou však Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ve svém rozhodnutí ze dne 3. 5. 2018, č. j. 22 Co 95/2018-139, nerespektoval.

Stejně jako nižší soudy musí i finanční arbitr při svém rozhodování přihlížet k ustálené rozhodovací praxi Nejvyššího soudu České republiky a nikoliv k rozhodnutím nižších soudů, která jsou s touto ustálenou praxí v rozporu. S ohledem na uvedené nelze přisvědčit námitce Navrhovatele, že Rozhodčí smlouva je neplatná z důvodu ekonomické závislosti Rozhodce na Instituci.

Nad rámec uvedeného finanční arbitr poznamenává, že Navrhovatel se v rámci své argumentace ohledně ekonomické závislosti Rozhodce na Instituci dovolává mimo jiné i rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 27 Co 281/2017, v němž tento soud dovodil pouze ekonomickou závislost Rozhodce na společnosti PROFI CREDIT. Pokud jde o rozhodnutí téhož soudu ze dne 3. 5. 2018, sp. zn. 22 Co 95/2018, v něm uvedený soud dospěl k závěru, že na společnosti PROFI CREDIT je coby rozhodce ekonomicky závislá i ■■■. Případná ekonomická závislost Rozhodce nebo ■■■ na společnosti PROFI CREDIT však nemůže způsobit neplatnost Rozhodčí smlouvy, kterou uzavřel Navrhovatel s Institucí.

4. K výroku rozhodnutí

Finanční arbitr v průběhu řízení zjistil, že v téže věci bylo pravomocně rozhodnuto v rozhodčím řízení mezi stejnými účastníky, když v řízení před finančním arbitrem má být rozhodováno o existenci práva Instituce požadovat po Navrhovateli na základě Dohody o uznání dluhu a o splátkách peněžité plnění v určité výši, o kterém již bylo rozhodnuto Rozhodčím nálezem, který nabyl právní moci v roce 2013.

Finanční arbitr současně nezjistil, že by Rozhodčí smlouva nebyla sjednána platně, nebo že by Rozhodce nebyl určen v souladu s ujednáním této smlouvy, a tudíž rozhodčí řízení zahájené na jejím základě zakládá překážku řízení podle § 9 písm. d) zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr návrh Navrhovatele podle § 9 písm. d) zákona o finančním arbitrovi odmítá jako nepřipustný, neboť ve věci samé bylo rozhodnuto v rozhodčím řízení.

Ze všech výše uvedených důvodů rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi podat odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi do 15 dnů ode dne doručení usnesení. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce ■
Instituce – datová schránka zástupce 4iugm9q

